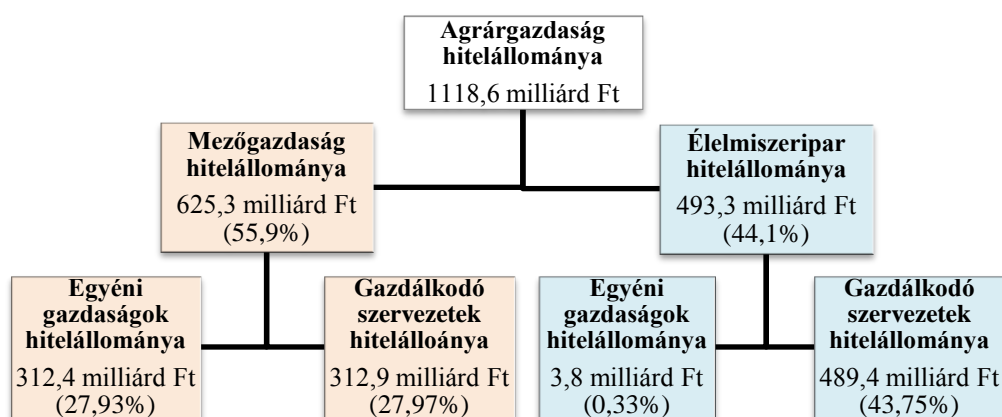

Az agrárfinanszírozás aktuális helyzete az AM adatgyűjtése alapján (2018. III. negyedév)

Az agrárgazdaság egyéni és társas vállalkozásainak (mezőgazdasági és élelmiszeripar összesen) hitelállománya 2018. III. negyedévének végére az előző negyedévhez képest 5,1%-kal, míg az előző év azonos időszakához viszonyítva 4,2%-kal **nőtt, összege az aktuális negyedév végén 1118,6 milliárd forint volt.**

Az agrárgazdaság hitelállományán belül **a mezőgazdaság részesedése** 2017. második negyedév végéig folyamatosan nőtt, megközelítette a 62,0%-ot, míg **2017. harmadik negyedév végétől 2018. első negyedévig folyamatosan csökkent.** 2017. első negyedévtől a csökkenés üteme lelassult, az állomány nagysága 2018 harmadik negyedévére stabilizálódni látszik, az előző év azonos időszakához képest 60,7%-ról 55,9%-ra mérséklődött. Az élelmiszeripar ezzel ellentétes tendenciát mutat, az ágazat részesedése az előző év azonos időszakához viszonyítva 39,9%-ról 44,1%-ra nőtt (1. ábra).

1. ábra: Az agrárgazdaság hitelállományának megoszlása, 2018. III. negyedévben

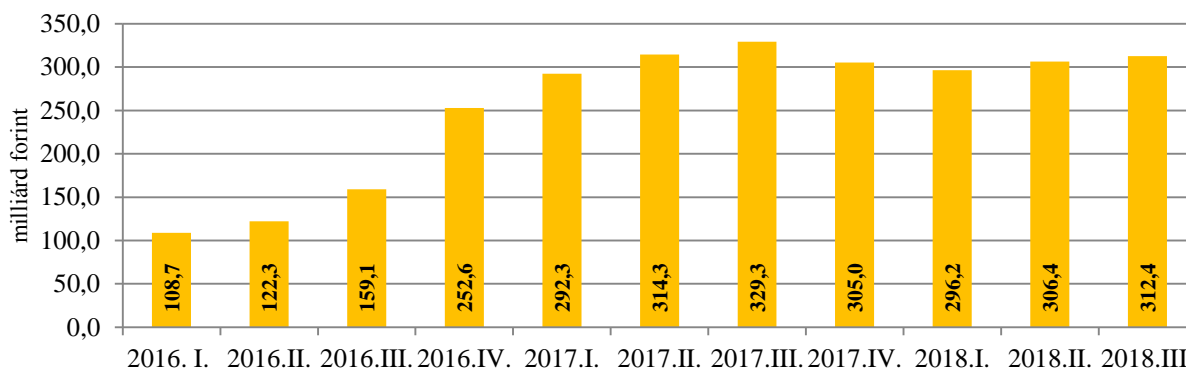
Forrás: AM

1. Mezőgazdaság hitelállománya

A **mezőgazdasági hitelállomány** 2017. harmadik negyedév végéig tartó folyamatos bővülése 2018. első negyedév végén kissé megtorpant, ugyanakkor 2018. második negyedév végére ismét növekedésnek indult. A hitelállomány minimális lassulással, de tartotta a trendet a harmadik negyedévben is, így az előző negyedévhez képest 3,89%-kal **nőtt**, míg az előző év azonos időszakához viszonyítva 3,01%-kal csökkent, **összege az aktuális negyedév végén 625,3 milliárd forint volt.** A mezőgazdaság hitelállományából **az egyéni gazdaságok és a gazdálkodó szervezetek továbbra is közel azonos mértékben részesültek.** A hitelállomány növekedése az egyéni gazdaságok és a gazdasági szervezetek együttes hitelállomány növekedésének köszönhető. A részesedési arány viszont, ha hajszállal is, de megfordult a gazdasági szervezetek javára. Míg 2018 második negyedévében ez az arány 50,9-49,1% volt az egyéni gazdaságok javára, a harmadik negyedévben ugyanez az arány 49,96-50,04%-ra módosult. 2016 első negyedévében a gazdasági szervezetek hitelállománya közel háromszorosa volt az egyéni gazdaságokénak, amely arány 2017 második negyedévére szinte teljesen kiegyenlítődött (50,49-49,51%), azóta e körül az érték-pár körül stabilizálódott.

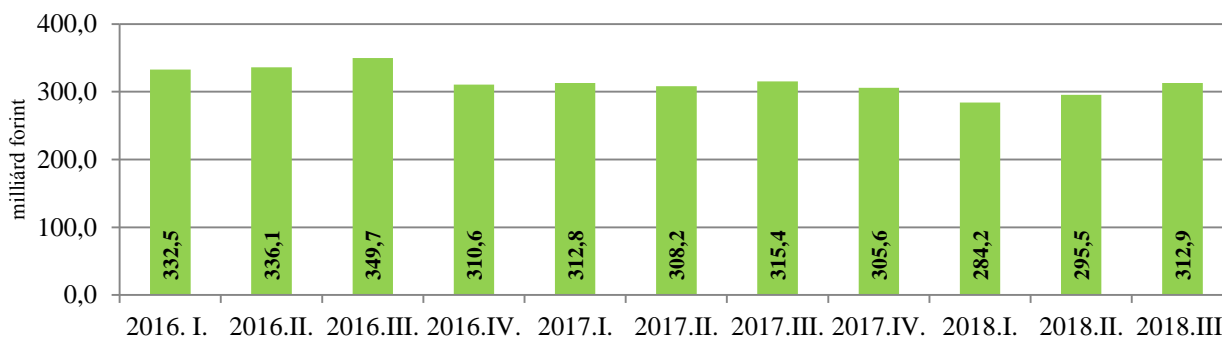
A mezőgazdaságon belül **az egyéni gazdaságok hitelállománya a mezőgazdaság hitelállományával azonos tendenciát mutat.** Az előző negyedévhez viszonyítva 1,97%-kal **nőtt**, míg az előző év azonos időszakához képest jelentősen, 5,12%-kal csökkent, **összege az aktuális negyedév végén 312,4 milliárd forint volt.** (2. ábra).

2. ábra: A mezőgazdasági egyéni gazdaságok hitelállományának alakulása, 2016-2018 között negyedévi bontásban

A mezőgazdaságon belül a **gazdálkodó szervezetek hitelállománya** az előző negyedévhez képest 5,9%-kal **emelkedett**, míg az előző év azonos időszakához képest 0,8%-kal csökkent, **összege az aktuális negyedév végére 312,9 milliárd forint volt** (3. ábra).

3. ábra: A mezőgazdasági gazdálkodó szervezetek hitelállományának alakulása, 2016-2018 között negyedévi bontásban

A mezőgazdaságban továbbra is a forinthitelek a meghatározóak, **részesedésük** a mezőgazdaság hitelállományán belül **változatlanul 90% feletti** (91,86% volt).

A mezőgazdasági hitelállományon belül **az éven túli hitelek** (beruházási és hosszú lejáratú forgóeszközhitel) **aránya** 2016. negyedik negyedév végétől folyamatosan, de csak kismértékben **csökkent** (74,2%-ról **69,9%-ra**), míg **összege** a 2017. harmadik negyedév végén elért 468,6 milliárd forintos csúcspontját követően az aktuális negyedév végén **430,2 milliárd forint volt**.

A mezőgazdasági hitelállományon belül **az éven belüli hitelek** (forint folyószámlahitelek, egyéb éven belüli hitelek) **aránya** az elmúlt egy évben 16-20% körül mozgott, az aktuális negyedévben **19,5% volt**, míg **összege** – az éven túli hitelekhez hasonlóan – a 2017. harmadik negyedév végén elért 122,8 milliárd forintos csúcspontját követően az aktuális negyedév végén **121,6 milliárd forint volt**.

Az előző negyedévhez képest az éven túli hitelekben belül a beruházási hitelek állománya csekély mértékben, 0,86%-kal, 316,6 milliárd forintról 319,3 milliárd forintra nőtt, míg a hosszú lejáratú forgóeszközök hitelállománya jelentősen emelkedett (6,25%-kal), 104,42 milliárd forintról 110,9 milliárd forintra. Az éven belüli hitelekben belül a forint folyószámlahitelek állománya 8,9%-kal, 53,0 milliárd forintról 57,7 milliárd forintra, míg az egyéb éven belüli hitelek állománya kiugróan, 25,9%-kal, 50,9 milliárd forintról 64,0 milliárd forintra bővült. Az előző év azonos időszakához viszonyítva viszont az egyéb éven belüli hitelek kivételével (+6,11%), minden hitelcél esetében csökkenést mutat a statisztika.

A mezőgazdasági egyéni gazdaságok éven túli, beruházási és hosszú lejáratú forgóeszközhitel állománya az összes mezőgazdasági hitel 76,5%-át adja. Az előző negyedévhez képest csekély mértékben, mindössze 1,06%-kal növekedett, az előző év azonos időszakához viszonyítva viszont 8,72%-kal **csökkent, összege 239,0 milliárd forint volt.** A csökkenés elsősorban a hosszú lejáratú forgóeszközhitel állományváltozásának volt köszönhető, amely ugyan az előző negyedévhez képest 3,63%-kal nőtt, ám az előző év azonos időszakához képest 30,85%-kal csökkent (aktuális negyedév végén összege 29,9 milliárd forint volt).

A mezőgazdasági egyéni gazdaságok éven belüli, forint folyószámlahitelek és egyéb éven belüli hitelek részesedése a teljes mezőgazdasági **hitelállomány 10,64%-a,** az előző negyedévhez képest 19,4%-kal **emelkedett,** míg az előző év azonos időszakához képest nagy mértékben, 17,4%-kal csökkent, **összege 33,3 milliárd forint volt.** A csökkenés elsősorban a forint folyószámlahitelek állományváltozásának volt köszönhető, amely előző negyedévhez képest ugyan minimális mértékben, 0,11%-kal lett kisebb (az aktuális negyedév végén összege 21,56 milliárd forint volt), ezzel szemben az előző év azonos időszakához képest a csökkenés mértéke elérte a -18,6%-ot.

A mezőgazdasági gazdasági szervezetek éven belüli, beruházási és hosszú lejáratú forgóeszközhitelének állománya elérte a 61,1%-os részesedést. Az előző negyedévhez képest 3,7%-kal **nőtt,** míg az előző év azonos időszakához képest 7,5%-kal csökkent, **összege 191,3 milliárd forint volt.** A növekedés elsősorban a hosszú lejáratú forgóeszköz hitelek állományváltozásának volt köszönhető, amely előző negyedévhez képest 7,3%-kal bővült (aktuális negyedév végén összege elérte a 81,1 milliárd forintot).

A mezőgazdasági gazdasági szervezetek éven belüli, forint folyószámlahitelei és egyéb éven belüli hiteleinek állománya a mezőgazdaság összes hitelén belül 2018 harmadik negyedévében elérte 28,3%-ot. Az előző negyedévhez képest kiemelkedő növekedést mutatott, +16,51%-ot, emellett tovább nőtt az előző év azonos időszakához képest, 7,3%-kal, **összege 88,6 milliárd forintba bővült az aktuális negyedév végére.** A növekedés egyaránt köszönhető mindkét hitelfajta állományváltozásának. A forint folyószámlahitelek az előző negyedévhez képest 15,1%-os növekedést mutattak (az aktuális negyedév végén összegük elérte a 36,2 milliárd forintot), az egyéb éven belüli hitelek állománya pedig 17,5%-kal ugrott meg 52,4 milliárd forintba. Ez utóbbi hitel előző év azonos időszakához képest is szépen teljesített a +12,5%-os növekedéssel.

A mezőgazdasági hitelállományban tovább nőtt a **piaci hitelállomány** részesedése, az aktuális negyedévben **42,34%-át** tette ki, amely arány az előző év azonos időszakához képest **3,9%-kal** volt több, összegben kifejezve elérte a **264,8 milliárd forintot.** 2018. harmadik negyedév végén a piaci hitelállomány a mezőgazdasági egyéni gazdaságok hitelállományának 26,9%-át (84,2 milliárd forint), míg a gazdálkodó szervezetek hitelállományának 57,7%-át (180,6 milliárd forint) jelentette. Az előző év azonos időszakához viszonyítva a piaci hitelállomány a mezőgazdasági egyéni gazdaságok esetében mértékben, 6,4%-kal csökkent, míg a gazdálkodó szervezetek esetében 4,7%-kal nőtt.

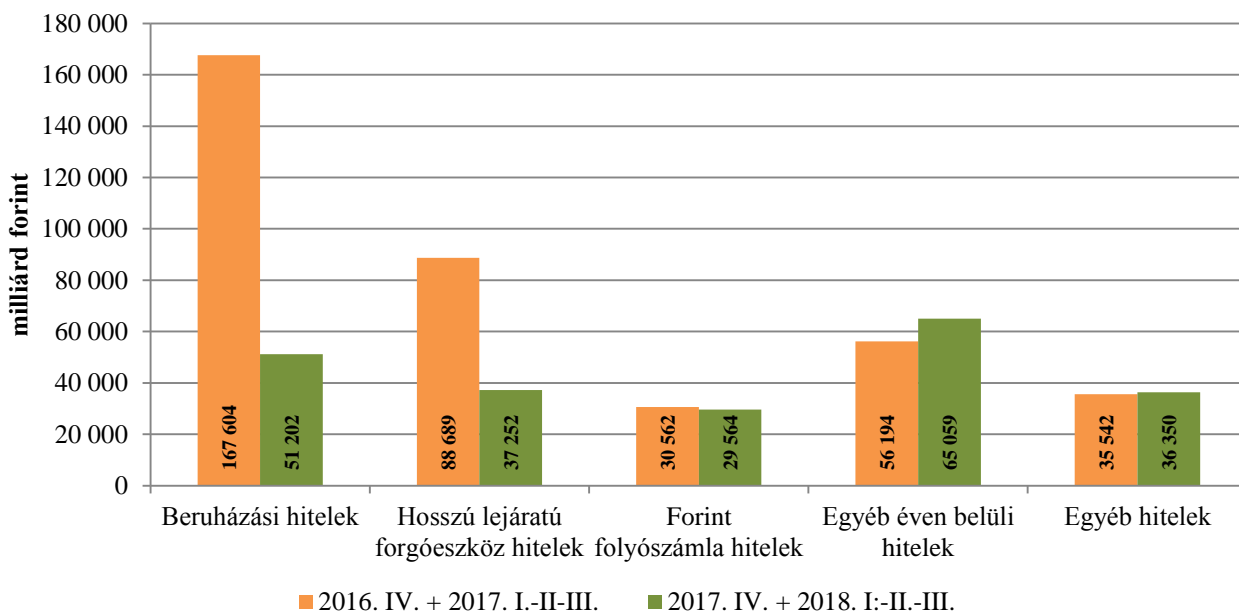
A mezőgazdasági hitelállományból a szántóföldi növénytermesztők 54,7%-kal részesedtek (342,0 milliárd Ft). Az állattenyésztők hitelállománya 171,3 milliárd forintot tett ki, amely több mint 35,85%-a a szarvasmarha tenyésztőkhöz került. A kertészeti ágazat 34,8 milliárd forint, míg az egyéb területen gazdálkodók 77,15 milliárd forint hitelhez jutottak. A mezőgazdasági hitelállomány 33,0%-a kft-khez került, de nagy rész jutott az őstermelőkhöz (22,7%) és az egyéni vállalkozókhöz (27,25%) és az rt-khez (13,3%) is.

A mezőgazdaságban az újonnan folyósított hitelek összege 63,1 milliárd forint volt 2018. harmadik negyedévében, amelyből az egyéni gazdaságok 33,65%-ban, míg a gazdálkodó szervezetek 66,35%-ban részesedtek. A 2016. I. negyedévtől végzett adatgyűjtés adatai alapján 2016. negyedik negyedévében vették fel a legtöbb új hitelt, összege 139,9 milliárd Ft volt. 2016. negyedik negyedévben ért csúcspontot követően a negyedévente újonnan folyósított hitelek összege

folyamatosan csökkent, ugyanakkor a csökkenés megállni látszik, 2018 második és harmadik negyedévében is növekedett, az aktuális negyedév végére elérte a 63,1 milliárd forintot.

Éves viszonylatban (2017. IV. negyedév és 2018. I-II-III. negyedév) **összesen 223,2 milliárd forint új hitel került folyósításra a mezőgazdasági ágazat számára, amely 42%-kal kevesebb a 2016. IV. negyedév és 2017. I-II-III. negyedév adatához képest** (385,1 milliárd Ft). Éves szinten az új hitelek **34,5%-a az egyéni gazdaságokhoz, míg 65,4%-a gazdálkodó szervezetekhez került**, amely az előző negyedévhez képest enyhe csökkenést mutat. **Az éven túli hitelek 36,2%, míg az éven belüli hitelek 38,97% részesedéssel bírtak.**

4. ábra: Az újonnan folyósított mezőgazdasági hitelállomány alakulása hitelcél szerint, éves viszonylatban

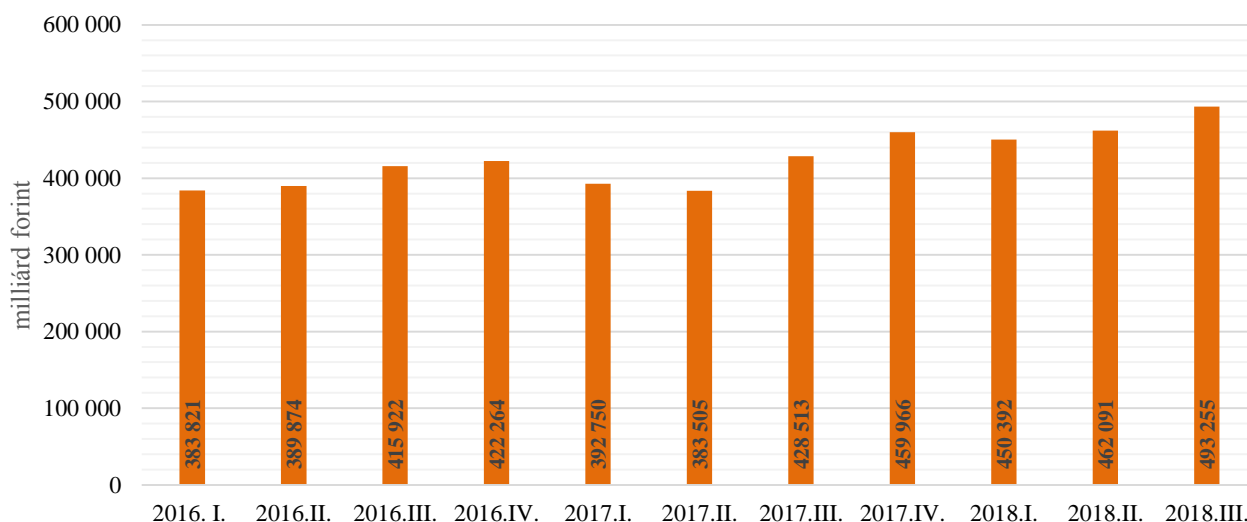
A **piaci hitelek** a mezőgazdaság újonnan folyósított hiteleinek **70,9%-át** tették ki az aktuális negyedévben, míg az előző év azonos időszakában 73,8%-ot. 2018 második negyedévében a piaci hitelek a mezőgazdasági egyéni gazdaságok által felvett hiteleknek az 56,0%-át (11,9 milliárd forint), míg a mezőgazdasági gazdálkodó szervezetek által felvett hiteleknek a 78,4%-át (32,8 milliárd forint) jelentették.

Az újonnan folyósított hitelek 40,9%-a, 25,8 milliárd forint a szántóföldi növénytermesztőkhöz, míg 34,8%-a, 21,9 milliárd forint az állattenyésztőkhöz került 2018. harmadik negyedévében. Az állattenyésztők részére újonnan folyósított hitel közel 36%-a baromfitenyésztőkhöz és majdnem ugyanennyi, 35,6% pedig a szarvasmarha tenyésztőkhöz került. A kertészeti ágazat 3,2 milliárd forint, míg az egyéb területen gazdálkodók 12,1 milliárd forint hitelhez jutottak. Az újonnan folyósított hitelek 41,7%-a kft-khez, 23,4%-a egyéni vállalkozókhöz, 22,1%-a rt-khez, 10,2%-a őstermelőkhöz került.

2. Élelmiszeripar hitelállománya

Az **élelmiszeripar hitelállománya** az előző negyedévhez képest 6,7%kal, míg az előző év azonos időszakához képest 15,1%-kal **nőtt, az aktuális negyedév végén összege 493,3 milliárd forint volt** (5. ábra). Az élelmiszeripari hitelek **döntő többsége (99,2%) továbbra is a gazdálkodó szervezetekhez került**. Az élelmiszeripari egyéni vállalkozások közel 3,8 milliárd forintnyi **hitelállománya** megközelítette az előző negyedévit, **részesedése továbbra is csekély mértékű (0,8%) a gazdálkodó szervezetekhez képest.**

5. ábra: Az élelmiszeripar hitelállományának alakulása, 2016-2018 között negyedévi bontásban

A **forinthitelek részesedése** az élelmiszeripar hitelállományán belül, az aktuális negyedévben **57,3% volt**, amely az előző negyedévhez képest 1,9 százalékponttal nőtt, az előző év azonos időszakához képest pedig szinte nem változott (0,5%).

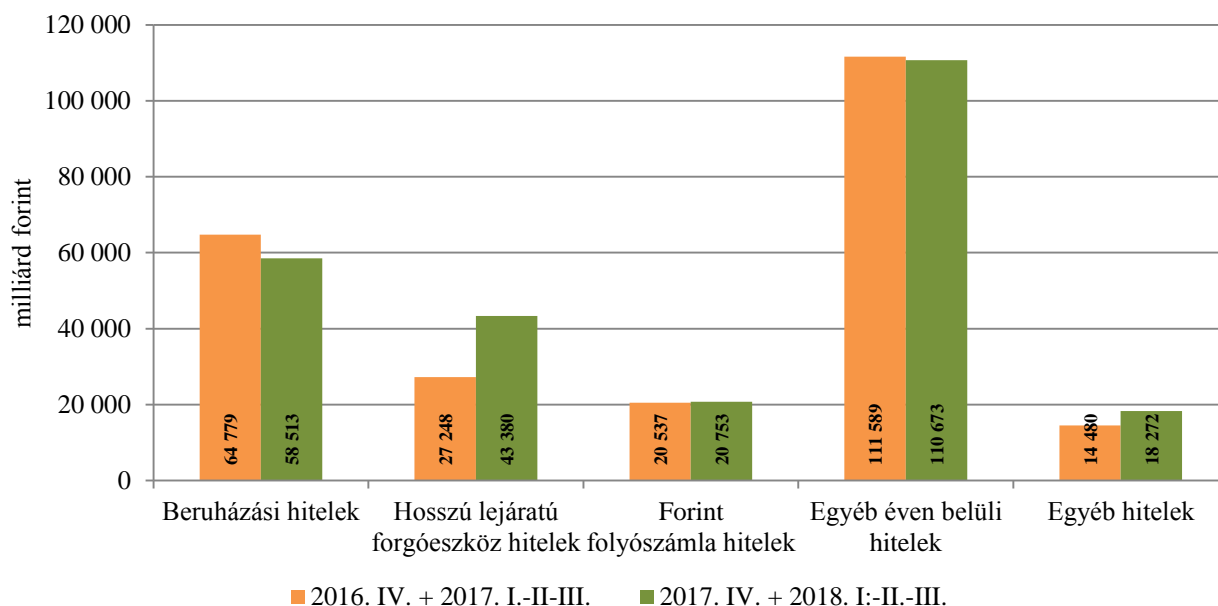
Az elmúlt egy évben az élelmiszeripar hitelállományán belül **az éven túli hitelek és az éven belüli hitelek aránya változatlan maradt, előbbi aránya mintegy 56% volt, összege 275,9 milliárd forintra nőtt, míg utóbbi aránya megközelítette a 31,3%-ot, összege 154,3 milliárd forintra növekedett.** Az egyéni vállalkozások esetében kiemelendő a beruházási hitelek (44,7%), a forint folyószámlahitelek (19,5%) és az egyéb hitelek részesedése (17,5%). A hosszú lejáratú forgóeszközhitelek részesedése viszont visszacsúszott a negyedik helyre (15,04%).

A tárgyidőszak élelmiszeripari hitelállományának többségét továbbra is a **piaci hitelállomány tette ki (58,6%)**. 2018. harmadik negyedév végén a piaci hitelállomány az élelmiszeripari egyéni vállalkozások hitelállományának 46,5%-át (1,8 milliárd Ft), míg a gazdálkodó szervezetek hitelállományának 58,67%-át (287,1 milliárd forint) jelentette. Az előző év azonos időszakához viszonyítva a piaci hitelállomány az élelmiszeripari egyéni vállalkozások esetében kiugróan, 15,02 százalékponttal nőtt, míg a gazdálkodó szervezetek az előző év növekedési üteméhez hasonlóan, 5,8 százalékponttal bővült.

Az élelmiszeripar hitelállományán belül a legtöbb hitel, **182,0 milliárd forint az egyéb élelmiszeripar kategóriájába sorolt szakágazatokhoz, 68,3 milliárd forint az egyéb gyümölcs-, zöldség-feldolgozással, tartósítással foglalkozó szakágazathoz, 66,3 milliárd forint pedig a húsfeldolgozással, tartósítással foglalkozó szakágazathoz került.** A baromfifeldolgozással, tartósítással foglalkozó szakágazat 40,9 milliárd forint hitellel rendelkezett. Az élelmiszeripari hitelállomány 75,23%-a kft-khez és 21,64%-a rt-khez tartozott.

Az **élelmiszeriparban az újonnan folyósított hitelek összege 75,1 milliárd forint volt** 2018 harmadik negyedévében, amelynek **döntő többsége, 99,3%-a a gazdálkodó szervezetekhez került.** A 6. ábrán látható az újonnan folyósított élelmiszeripari hitelállomány alakulása hitelcél szerint éves viszonylatban.

6. ábra: Az újonnan folyósított élelmiszeripari hitelállomány alakulása hitelcél szerint, éves viszonylatban

A **piaci hitelállomány** az élelmiszeriparban újonnan folyósított hitelek 67,7%-át tette ki az aktuális negyedévben, nagysága elérte az **50,9 milliárd forintot**. Az előző év azonos időszakához viszonyítva ez 4,8%-os csökkenést jelent. 2018. harmadik negyedév végén a piaci hitelállomány az élelmiszeripari egyéni gazdaságok hitelállományának éppen 50%-át, **263,0 millió forintot** tett ki, míg a gazdálkodó szervezetek esetében ez a szám 67,8%, ami **50,6 milliárd forintot** jelent. Az előző év azonos időszakához viszonyítva a piaci hitelállomány az élelmiszeripari egyéni gazdaságok esetében 9,2 százalékponttal nőtt, míg a gazdálkodó szervezetek esetében 7,8 százalékponttal csökkent.

Az **élelmiszeriparban újonnan folyósított hitelein belül a legtöbb hitel**, 18,6 milliárd forint (részesedésük 24,8%) **az egyéb élelmiszeripari szakágazathoz került**. A malomipari termék gyártása szakágazat 17,5 milliárd forint, az egyéb gyümölcs-, zöldség feldolgozás, tartósítás szakágazat 17,0 milliárd forint hitelt vett fel. Az újonnan folyósított hitelek 80,4%-a kft-khez, 17,3%-a rt-khez került.